

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน
ของ นายอุดมศักดิ์ นิตินทร ตูลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๒๐/๒๕๕๒

เรื่องพิจารณาที่ ๑๘/๒๕๕๐

วันที่ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒

ประเด็นวินิจฉัย

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๖๕ วรรคสาม ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕ มาตรา ๔๕ วรรคสาม และมาตรา ๕๐ หรือไม่

ความเห็น

ในขณะศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้องได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ แทนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ แล้ว ศาลรัฐธรรมนูญจะวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายตามคำร้องที่ผู้ร้องโต้แย้งว่า ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้หรือไม่ ในประเด็นนี้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยที่ ๒๑-๒๓/๒๕๕๑ วันที่ ๒๖ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๑ ว่า กรณีบทบัญญัติแห่งกฎหมายตามคำร้องที่ผู้ร้องโต้แย้งว่า ขัดหรือแย้งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มีหลักการเช่นเดียวกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจวินิจฉัยบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ผู้ร้องโต้แย้งว่าขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

กรณีตามคำร้องปรากฏว่าบทบัญญัติมาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มีหลักการเช่นเดียวกับบทบัญญัติมาตรา ๒๕ และมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๕๐ ต่อมาผู้ร้องได้ยื่นคำร้องเพิ่มเติมขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๖๕ วรรคสาม ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔๕ หรือไม่ จึงมีประเด็นต้องวินิจฉัยตามคำร้องว่า พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๖๕

วรรคสาม ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕ มาตรา ๔๕ วรรคสาม และมาตรา ๕๐ หรือไม่

พิจารณาแล้ว รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕ เป็นบทบัญญัติที่เป็นหลักประกันความมั่นคงแห่งสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย โดยการบัญญัติกฎหมายเพื่อจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนจะกระทำได้อย่างได้หลักเกณฑ์ที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ กล่าวคือ ต้องอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญกำหนด ซึ่งจะต้องกระทำเท่าที่จำเป็นและจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพไม่ได้และต้องเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่ใช่บังคับกรณีใดกรณีหนึ่งเป็นการเฉพาะ ซึ่งการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญมี ๒ ลักษณะด้วยกันคือ บางกรณีก็บัญญัติรับรองและให้ความคุ้มครองไว้อย่างบริบูรณ์ กล่าวคือ โดยไม่มีเงื่อนไขหรือข้อจำกัดใด ๆ แต่บางกรณีก็บัญญัติรับรองและให้ความคุ้มครองไว้อย่างสัมพัทธ์ กล่าวคือ รัฐสงวนไว้ซึ่งอำนาจที่จะจำกัดสิทธิและเสรีภาพนั้น ๆ ในภายหลังได้ เฉพาะแต่สิทธิและเสรีภาพในมโนธรรมหรือสิทธิและเสรีภาพในทางความคิดเท่านั้นที่รัฐธรรมนูญจะบัญญัติรับรองไว้ให้แก่ประชาชนอย่างบริบูรณ์ ส่วนสิทธิและเสรีภาพในการกระทำนั้น รัฐธรรมนูญจะบัญญัติรับรองไว้อย่างสัมพัทธ์เสมอ การดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมนั้น จำเป็นต้องมีระเบียบวินัย แต่ละคนจะใช้สิทธิหรือเสรีภาพของตนกระทำการใด ๆ ที่มีผลกระทบต่อสิทธิหรือเสรีภาพของผู้อื่นหรือต่อประโยชน์สาธารณะไม่ได้

ส่วนมาตรา ๔๕ และมาตรา ๕๐ เป็นบทบัญญัติในส่วนที่ ๘ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพในการศึกษาโดยบทบัญญัติมาตรา ๔๕ เป็นบทบัญญัติรับรองสิทธิของบุคคลในการศึกษามีความเสมอภาคและเท่าเทียมกัน ไม่ว่าบุคคลนั้นจะเป็นผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก และต้องได้รับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีโดยรัฐจะต้องจัดให้มีการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และรัฐต้องคุ้มครองและส่งเสริมให้มีการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพหรือเอกชน การศึกษาทางเลือกของประชาชน การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้ตลอดชีวิต และบทบัญญัติมาตรา ๕๐ เป็นบทบัญญัติรับรองเสรีภาพของบุคคลในทางวิชาการ การศึกษาอบรม การเรียนการสอน การวิจัย และการเผยแพร่งานวิจัยตามหลักวิชาการย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้เท่าที่ไม่ขัดต่อหน้าที่ของพลเมืองหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน จะเห็นได้ว่าเป็นบทบัญญัติที่รัฐธรรมนูญมาตราดังกล่าวไม่ได้ให้การรับรองและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพไว้อย่างบริบูรณ์ แต่รัฐธรรมนูญ

ได้ให้การรับรองและคุ้มครองไว้อย่างสัมพัทธ์ โดยที่รัฐอาจสงวนไว้ซึ่งอำนาจที่จะจำกัดการใช้สิทธิและเสรีภาพบางประการเท่าที่จำเป็น

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็นกฎหมายที่ได้ตราขึ้นโดยมีเจตนารมณ์เพื่อให้ความคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเด็กและเยาวชนโดยไม่เลือกปฏิบัติและคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญไม่ว่าเด็กนั้นจะเป็นเด็กเร่ร่อน เด็กกำพร้า เด็กพิการ เด็กที่อยู่ในสภาวะยากลำบาก เด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำผิด นักเรียนและนักศึกษา และเพื่อให้เด็กดังกล่าวได้รับความคุ้มครองทั้งทางด้านการศึกษา การสงเคราะห์ การคุ้มครองสวัสดิภาพ และการส่งเสริมความประพฤติเด็ก บทบัญญัติมาตรา ๖๕ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกระเบียบการลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษาที่ประพฤติตนไม่เหมาะสมหรือประพฤติตนฝ่าฝืนระเบียบของโรงเรียนหรือสถานศึกษา และการลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษาจะต้องกระทำเท่าที่จำเป็นเพื่อการอบรมสั่งสอนเท่านั้น เพื่อให้ นักเรียนหรือนักศึกษาปรับปรุงแก้ไขหรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ความประพฤติให้มีความเหมาะสม และมีความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น อันจะส่งผลให้นักเรียนหรือนักศึกษาเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพของสังคมประเทศในอนาคต จึงเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีความจำเป็นและเหมาะสมกับการควบคุม และส่งเสริมความประพฤติของนักเรียนและนักศึกษา ซึ่งมีได้ขัดต่อสิทธิของบุคคลในการศึกษา หรือเสรีภาพในทางวิชาการตามบทบัญญัติมาตรา ๒๕ มาตรา ๔๕ วรรคสาม และมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงเห็นว่า พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๖๕ วรรคสาม ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕ มาตรา ๔๕ วรรคสาม และมาตรา ๕๐

นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ